

[Camre]

ske specielle situationer, hvor der foreligger særligt truende politiske forhold, kunne ske en gennemførelse i henhold til artikel 113.

Jeg skal med disse bemærkninger tage ministerens redegørelse til efterretning.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Inden jeg går over til de mere detaljerede bemærkninger, har jeg lyst til at citere Montesquieu, som et sted skriver, at loven er de nødvendige sammenhænge, som udspringer af tingens natur. Sådan har alt, der eksisterer, sine love, og én af lovene er, at lande, der samarbejder tæt økonomisk, socialt og kulturelt, også må samarbejde politisk. Det er, hvad dette drejer sig om. Sådan skal det være, og sådan skal det blive mere i fremtiden.

Det konservative folkeparti kan tage udenrigsministerens udmærkede, nuancerede redegørelse til efterretning. Den viser, hvor svære alle disse ting i virkeligheden er, og hvor mange nuancer man må arbejde med – også hvor mange ukendte faktorer og ukendte situationer man må arbejde med.

Selve denne sag er jo en meget lille sag i den forstand, at de handelssanktioner, som forespørgerne tager udgangspunkt i, nærmest har et bagatelagtigt format. Men principperne er selvfølgelig knap så bagatelagtige, og jeg vil da gerne sige, at det konservative folkeparti hælder til den anskuelse, at det er bedst at bruge artikel 113 i Romtraktaten med en vis varsomhed, hvilket jeg kort skal begrunde.

For det første er vi tilhængere af frivillighedsprincippet i forbindelse med det europæiske politiske samarbejde. Vi kan og skal ad åre i EF nå dertil, at dette bliver mere forpligtende og bindende, men foreløbig er det bedst, at det udvikler sig mest muligt uformelt og frivilligt. Sådan har det netop også udviklet sig, hvilket de to sager, som vi taler om her i dag, også viser.

For det andet er et land som Irland alliancemæssigt stillet meget anderledes end vi, og det er for fællesskabets skyld godt, at Irlands særstilling respekteres, hvilket ikke altid er givet, når artikel 113 bruges nu og i fremtiden.

Vi finder imidlertid hverken i den konkrete situation eller principielt, at Danmark kan afskrive enhver mulighed for at bruge artikel

113. Der kan være situationer, hvor fællesskabsaktion er nødvendig, hvis formålet ikke skal forspildes.

Den anden betragtning er, at vi ikke ønsker at binde udenrigsministeren for meget. Det er efter vores opfattelse regeringens og altså udenrigsministerens ansvar og pligt og ret at føre udenrigspolitik – under ansvar over for dette ting, naturligvis – og anderledes skal det ikke være.

Jeg skal for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at udenrigsministeren havde og har vor tilslutning til at bruge artikel 113 – i øvrigt også i forbindelse med Argentina og en forlængelse af de sanktioner, som er iværksat mod dette diktatur, denne politistat, der har angrebet verdens ældste, levende demokrati. Jeg lægger vægt på at sige dette, at ingen i dette ting efter min opfattelse kan tillade sig at støtte en politistat, hvor lov og orden ikke eksisterer, mod verdens ældste demokrati, som dette hus er i meget tæt familie med, hvad angår både traditioner og livssyn.

Vi støtter altså udenrigsministeren i det, han har gjort, og formaliteterne er således også i orden.

Vi ser tillige gerne, at der fortsat lægges pres på Sovjetunionen. Jeg skal i den forbindelse tillade mig at spørge udenrigsministeren, om der kan lægges et andet og større pres end de 15. mill. kr., som sanktionerne drejer sig om, for så vidt angår Danmark. Det så vi gerne.

Christoffersen (V):

Jeg synes, at ministerens redegørelse ikke alene var fornuftig, men også interessant. De to ting behøver ikke altid at gå hånd i hånd, men det gjorde de her, og det skal ministeren da komplimenteres for. Den var interessant, fordi den viser, at vi har med et spørgsmål at gøre, som er betydelig mere kompliceret, end nogle her i salen gerne vil gøre det til. Den viser, at man godt rent teoretisk kan prøve at sondre mellem det politiske og det økonomiske, men at det i praksis er uhyre vanskeligt. Sådan har det jo været, lige fra vores medlemskab af EF indtrådte.

Hr. Holger K. Nielsen sagde heroppe fra talerstolen, at i 1972 traf man beslutningen om et dansk medlemskab ud fra den forudsætning, at det var et rent økonomisk samarbejde. Det vil jeg gerne stærkt tilbagevise.